

УДК 349.2:351.74

DOI <https://doi.org/10.32782/1813-338X-2023.2.39>**Д. П. Калянов**д.ю.н., професор, професор кафедри адміністративної діяльності поліції
Одеського державного університету внутрішніх справ

ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ВИЗНАЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

Статтю присвячено розгляду сучасного стану регулювання дисциплінарних правовідносин у Національній поліції та характерних рис дисциплінарної відповідальності поліцейських. Підкреслюється наукове значення і практичний сенс диференціації видів юридичної відповідальності для законодавця та правозастосовників. Розглянуто наукові підходи до визначення поняття дисциплінарної відповідальності, під якою визнається відповідальність робітників та службовців за порушення трудових обов'язків, передбачених правовими нормами. Дисциплінарну відповідальність і дисциплінарне стягнення представлено як дві сторони одного процесу, як певну сукупність правових наслідків, які настають у результаті вчинення правопорушення. Обґрунтовується потреба оновлення нормативно-правового й організаційного забезпечення належного дотримання дисципліни й законності в органах Національної поліції. Визначено ознаки дисциплінарної відповідальності поліцейських. На підставі аналізу наукових точок зору та відповідних нормативно-правових актів запропоновано авторське визначення поняття «дисциплінарна відповідальність поліцейських», під яким розуміється підсумкова правова оцінка від імені держави в особі керівників різного рівня протиправних винних дій чи бездіяльності поліцейських та подальше накладення на винних у встановленому Дисциплінарним статутом Національної поліції порядку дисциплінарних стягнень для переживання поліцейськими певних негативних наслідків із метою забезпечення дотримання службової дисципліни, запобігання вчиненню дисциплінарних проступків, виховання в поліцейських свідомого ставлення до служби і створення необхідних умов для ефективної діяльності поліцейських підрозділів. Наголошується, що притягнення до дисциплінарної відповідальності справляє виховний вплив на порушника, спонукає його дотримуватись вимог службової дисципліни, що має загальне запобіжне значення. Тому дисциплінарна відповідальність може виступати як каральний засіб, так і мірою виховання й зміцнення дисципліни поліцейських.

Ключові слова: юридична відповідальність, дисциплінарна відповідальність, поліція, службова дисципліна, дисциплінарне стягнення.

Постановка проблеми. Сьогодні Україна постала перед викликами зовнішніх загроз, які не мають аналогів у сучасній історії. Повномасштабна збройна агресія спричинила загострення і внутрішніх проблем, які в комплексі потребують негайного реагування і вирішення з боку держави. Одне з провідних місць у секторі безпеки і оборони належить Національній поліції України, яка є центральним органом виконавчої влади, що забезпечує громадську безпеку і порядок, охорону прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидію злочинності, а також надає визначені законом послуги з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги [10].

Ефективна реалізація поставлених перед Національною поліцією завдань прямо залежить від належного виконання своїх обов'язків, тобто від дисципліни. Служба в Національній поліції є надзвичайно відповідальним та почесним видом трудової діяльності громадян України, призначених на відповідні посади. Поліцейський повинен сумлінно виконувати професійні обов'язки, відповідати сучасним вимогам, бути дисциплінованим, відповідальним та виправдовувати довіру громадян [14]. Тому питання дотримання дисципліни й законності в органах Національної поліції залишається актуальним і потребує оновлення нормативно-правового й організаційного забезпечення.

У березні 2018 р. прийнято Закон України № 2337-VIII, яким затверджено Дисциплінар-

ний статут Національної поліції України. Цей статут визначає сутність службової дисципліни в Національній поліції України, повноваження поліцейських та їхніх керівників з її додержання, види заохочень і дисциплінарних стягнень, а також порядок їх застосування й оскарження. Стаття 11 статуту має назву «Відповідальність поліцейського» та передбачає різні види юридичної відповідальності: за порушення службової дисципліни поліцейські незалежно від займаної посади та спеціального звання несуть дисциплінарну відповідальність згідно з цим статутом. Відповідно до цього статуту, за вчинення адміністративних правопорушень поліцейські несуть дисциплінарну відповідальність, крім випадків, передбачених Кодексом України про адміністративні правопорушення. Поліцейських, яких в установленому порядку притягнуто до адміністративної, кримінальної або цивільно-правової відповідальності, одночасно може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності згідно із цим статутом.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Водночас поняття дисциплінарної відповідальності поліцейських відсутнє в законодавстві, хоча її визначення та нормативне закріплення має як науково-теоретичне, так і практичне значення. Загальні проблеми дисциплінарної відповідальності поліцейських були об'єктом досліджень науковців, серед яких Бандурка О.М., Коваленко К.В., Колеснік Т.В., Медведенко Н.В., Мельник К.Ю. та ін.

Виклад основного матеріалу. Перш ніж перейти до розгляду особливостей дисциплінарної відповідальності поліцейських, слід зробити декілька зауважень щодо традиційної класифікації видів юридичної відповідальності. З упевненістю можна говорити про існування таких видів юридичної відповідальності: кримінальної, адміністративної, цивільно-правової, дисциплінарної, матеріальної.

Диференціація видів юридичної відповідальності має наукове значення та практичний сенс для законодавця та правозастосовників, оскільки для окремих із цих видів законодавець установлює різні підстави виникнення та дії, різні правові наслідки, що визначаються характером відповідних правопорушень.

Не слід розглядати типологію видів юридичної відповідальності як суто теоретичне знання, тим більше стосовно правопорушників – поліцейських. Законодавство пішло шляхом диференціації як матеріально-правових, так і процесуальних підстав притягнення до юридичної

відповідальності залежно від характеру вчиненого правопорушення.

Диференціація видів відповідальності, як правило, відбувається залежно від особливостей об'єктів правової охорони, не стосується принципу рівності щодо осіб, які вчинили ті чи інші правопорушення, оскільки пропонує використання рівних для всіх підстав та меж відповідальності.

Ступінь суспільної небезпеки правопорушення має значення також для поділу юридичної відповідальності на види. Не випадково за те саме діяння особа може зазнавати різних форм примусу. Про паралельність дисциплінарної й адміністративної відповідальності в науці сказано чимало. Наприклад, за те ж правопорушення працівник може бути і звільнений (дисциплінарна відповідальність за трудовим правом), і підданий дискваліфікації (адміністративно-правова відповідальність).

Фактично, дисциплінарна відповідальність – це самостійний вид юридичної відповідальності у сфері праці, суб'єктами правовідносин якої є працівник і роботодавець (держава і державний службовець). І таким чином дисциплінарна відповідальність є одним із видів юридичної відповідальності, що застосовується найчастіше. На думку Кузьменко О.В., вона значно переважає кримінальну, адміністративну, цивільну й інші види юридичної відповідальності як за своїми масштабами, так і за частотою реалізації [6, с. 356].

Проблемами теорії дисциплінарної відповідальності займалися такі науковці, як Венедіктов В.С., Жернаков В.В., Грищенко Р.С., Іншин М.І., Лавренко Б.В., Пилипенко П.Д., Прилипко С.М., Прокопенко В.І., Процевський О.І., Чанишева Г.І., Щербина В.І., Ярошенко О.М. та ін. Водночас тлумачення науковцями сутності дисциплінарної відповідальності різняться: одні (Данченко М.І., Коваленко К.В., Кузнецов В.О. та ін.) розглядають її виключно з деліктного погляду, тобто як різновид державного примусу, підставою для застосування якого є правопорушення. Данченко М.І. визначає дисциплінарну відповідальність як відповідальність за порушення робітниками та службовцями трудових обов'язків, яка здійснюється шляхом накладення адміністрацією підприємства, організації чи установи або вищим органом дисциплінарного стягнення, та як примус до виконання вимог у сфері трудових відносин [2, с. 11]. Інші ж (Ануфрієв М.І., Бандурка О.М., Полівчук Д.П., Щербина В.І. та ін.) уважають, що дисциплі-

нарна відповідальність має подвійну природу, поєднуючи в собі як деліктний (негативний), так і позитивний аспекти. Вапнярчук Н.М. дисциплінарну відповідальність розглядає у двох аспектах: 1) як правовий інститут, який становить собою сукупність матеріально-правових і процесуально-правових норм; 2) як правове положення працівника, яке настає внаслідок застосування дисциплінарного стягнення і характеризується наявністю негативних правових наслідків для правопорушника [1].

Водночас слід зауважити, що дисциплінарна відповідальність є не лише одним із видів юридичної відповідальності. Не можна заперечувати її важливу роль, яку вона відіграє в системі публічного управління, сприяючи чіткому, налагодженому, якісному функціонуванню державного механізму. На думку Щербака О.І., дисциплінарна відповідальність посадових осіб застосовується в тих галузях державного управління, де дотримання дисциплінарних вимог є найбільш важливим і значущим [15, с. 83]. Також дисциплінарна відповідальність є одною з правових форм впливу на порушників трудової дисципліни, яка полягає в застосуванні адміністрацією в установленому трудовим законодавством порядку заходів дисциплінарного стягнення до працівника чи службовця, який учинив дисциплінарний проступок.

Монастирський Є.О. визначає дисциплінарну відповідальність як юридичне і суспільне засудження протиправної поведінки порушника трудової дисципліни, що виникає на основі дисциплінарного проступку, який є безпідставним, навмисним невиконанням або неналежним виконанням трудових обов'язків особами, які перебувають у трудових відносинах із конкретним підприємством (установою) [8, с. 12]. Дисциплінарне провадження розглядається ним як певні умови та порядок притягнення винних осіб до дисциплінарної відповідальності, тобто працівник чи службовець зобов'язаний понести покарання, передбачене трудовим законодавством за винне протиправне невиконання своїх трудових обов'язків, яке полягає в накладенні на працівника стягнення розпорядженням адміністрації в установленому законом порядку.

Визначення дисциплінарної відповідальності одним із видів юридичної відповідальності передбачає «обов'язок працівника відповісти перед керуючим суб'єктом або уповноваженим органом за вчинений ним дисциплінарний проступок, сутність якого полягає в невиконанні або неналежному виконанні працівником, покладе-

них на нього трудових чи службових обов'язків і понести дисциплінарні стягнення, передбачені законодавством України» [11, с. 92].

На думку Коваленка К.В., дисциплінарна відповідальність є застосуванням до винного працівника в порядку й на умовах, передбачених законодавством про працю, дисциплінарних стягнень у виді обмежень особистого або організаційного характеру [4]. Синчук С.М. метою дисциплінарної відповідальності вважає покарання працівника [13, с. 364].

Курило Т.В. зауважує, що дисциплінарна відповідальність має на меті забезпечення дотримання працівниками внутрішнього трудового розпорядку і є однією з правових форм примусу, що застосовується до працівників за порушення трудового розпорядку й інших обов'язків [12, с. 363]. У свою чергу Кузнєцов В.О. визначає дисциплінарну відповідальність як «передбачений нормами дисциплінарного законодавства особливий правовий стан порушника і посадових осіб, які наділяються дисциплінарною владою, що полягає в обов'язку правопорушника відповісти за вчинене дисциплінарне або адміністративне правопорушення та обов'язку посадової особи вимагати від порушника звіту про таку поведінку та застосуванні заходів правового впливу, що передбачені нормами права» [5].

Отже, під дисциплінарною відповідальністю визнається відповідальність робітників та службовців за порушення трудових обов'язків, передбачених правовими нормами. Дисциплінарне стягнення розглядається як міра правового впливу на порушників трудової дисципліни. Дисциплінарне стягнення та дисциплінарна відповідальність представлені як дві сторони одного процесу, як певна сукупність правових наслідків, які настають у результаті вчинення правопорушення.

Дисциплінарне стягнення є покаранням, конкретною мірою юридичної відповідальності за вчинення дисциплінарного правопорушення. Залежно від характеру правовідносин (службові чи трудові) і, отже, джерела права, що регулює дисципліну, можна виділити два види дисциплінарної відповідальності: які застосовуються відповідно до правил внутрішнього трудового розпорядку та в порядку підпорядкованості. На наш погляд, правильною є точка зору авторів, які виділяють два види дисциплінарної відповідальності: загальну, яка передбачена трудовим законодавством, і спеціальну.

Загальна дисциплінарна відповідальність поширюється на найбільшу кількість праців-

ників та настає на підставі норм Кодексу законів про працю України та правил внутрішнього трудового розпорядку. Так КЗпПУ закріплює вимоги, визначені трудовою дисципліною, обов'язки працівника, заохочення за успіхи в роботі, стягнення за порушення трудової дисципліни, порядок їх застосування, органи, уповноважені їх застосовувати, строки, порядок оскарження дисциплінарного стягнення та його зняття. Правила внутрішнього трудового розпорядку затверджуються трудовими колективами на основі типових правил та визначають трудовий розпорядок на підприємствах, в установах, організаціях. Так типові правила внутрішнього трудового розпорядку [6] визначають коло обов'язків працівників та службовців, серед заохочень передбачено оголошення подяки, преміювання, нагородження почесною грамотою та занесення на дошку пошани. Заохочення оголошуються в наказі або розпорядженні і заносяться в трудову книжку працівника. Якщо КЗпПУ передбачає лише два види стягнення (догана та звільнення), то відповідно до положень типових правил внутрішнього трудового розпорядку за порушення трудової дисципліни може бути застосовані такі стягнення: зауваження, догана, сувора догана, переведення на нижчеоплачувану роботу на строк до трьох місяців або призначення на нижчу посаду на той же строк, звільнення.

Спеціальна дисциплінарна відповідальність установлюється законами, статутами та положеннями про дисципліну щодо окремих категорій працівників – спеціальних суб'єктів, для яких дотримання дисципліни має особливе значення, та врегульована спеціальними нормативно-правовими актами: положеннями, статутами про дисципліну й іншими актами законодавства про дисципліну. Дисциплінарні стягнення можуть накладатися також органами, вищими у порядку підлеглості щодо органів, зазначених у частині першій статті 147-1 КЗпПУ. У нашому випадку такою категорією працівників є поліцейські, і перелік дисциплінарних стягнень, що застосовуються до них, визначається відповідними нормативно-правовими актами. Питання дисциплінарної відповідальності поліцейських регламентуються уже згаданим Дисциплінарним статутом Національної поліції України, а також Порядком проведення службових розслідувань у Національній поліції України, затвердженим наказом Міністерства внутрішніх справ України від 07 листопада 2018 р. № 893, який визначає процедуру проведення службового розсліду-

вання стосовно поліцейського, права учасників службового розслідування, порядок оформлення його результатів, прийняття та реалізації рішень за результатами службового розслідування, Положенням про дисциплінарні комісії в Національній поліції України, затвердженим наказом Міністерства внутрішніх справ України від 07 листопада 2018 р. № 893, яке визначає порядок утворення в органах (підрозділах) поліції, а також закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, дисциплінарних комісій та їхні повноваження. Ці нормативно-правові акти містять чіткі й детальні роз'яснення щодо обов'язків поліцейських, установлюють правила поведінки, вимоги, окреслюють розширений перелік дисциплінарних стягнень та процедуру їх накладення й оскарження.

Дисциплінарні стягнення в рамках спеціальної дисциплінарної відповідальності зазвичай є більш суворі, на відміну від стягнень, передбачених загальною дисциплінарною відповідальністю. На самостійне місце відповідальності працівників на мілітаризованій державній службі в системі спеціальної дисциплінарної відповідальності вказує Лавренко Б.В.: «особливості такої відповідальності зумовлені виконанням працівниками зовнішніх та внутрішніх функцій охорони і захисту держави, а той факт, що ці працівники виконують свою роботу із застосуванням зброї, свідчить, що в основу їхньої дисциплінарної відповідальності покладено чіткий ієрархічний принцип дисциплінарної влади. У сучасних умовах військової служби, на засадах добровільності, громадяни проходять за контрактом, який згідно з чинним законодавством є особливою формою трудового договору. Мілітаризовану державну службу в Україні представляють такі категорії: військовослужбовці Збройних сил України всіх родів військ; службовці збройних формувань, утворених на підставі закону; працівники Служби безпеки України; окремі категорії працівників митниці; податкова міліція; Національна поліція» [7, с. 14].

Спеціальна дисциплінарна відповідальність, як визначає Коваленко К.В., «це зазнання особою, винною в порушенні норм трудової дисципліни, негативних наслідків із боку уповноваженого суб'єкта, що виражається у дисциплінарних стягненнях, види та підстави, застосування яких передбачено спеціальними нормативно-правовими актами (закони, статuti, положення)» [3].

Дисциплінарне стягнення накладається відповідно до основних принципів юридичної від-

повідальності, його застосування вимагає наявності всіх елементів складу дисциплінарного проступку та ретельного вивчення всіх обставин справи, що мають значення для винесення рішення щодо неї, а також підпорядкування обов'язкової нормативно закріпленої процедури. Усе це – гарантії не лише об'єктивного встановлення обставин справи та справедливого рішення щодо застосування стягнення, а й забезпечення прав поліцейських. Порушення порядку застосування дисциплінарного стягнення є підставою відповідальності особи, наділеної дисциплінарними повноваженнями.

Найбільш проблемним і неврегульованим, на наш погляд, питанням спеціальної дисциплінарної відповідальності є відповідність застосованого дисциплінарного стягнення вчиненому порушенню. У системі державної служби відсутня нормативно закріплена класифікація дисциплінарних проступків державних службовців, і відповідні їм заходи впливу. Таке становище зумовлено надмірно широким колом правопорушень, які можуть бути допущені в службовій діяльності, щоб їх можна було зафіксувати в нормативно-правових актах. Дискреційні повноваження відповідних посадових осіб щодо накладення (незастосування) дисциплінарних стягнень, що базуються у тому числі на принципі доцільності, визначено лише рамково.

Водночас будь-яке порушення службового обов'язку в будь-яких формах, передбачених або не передбачених законом, може спричинити дисциплінарне стягнення. Як це не парадоксально, але за одне і те ж діяння один поліцейський може взагалі не притягуватися до відповідальності, а на іншого буде накладено суворе дисциплінарне стягнення. Тобто законодавець, за загальним правилом, не обумовлює застосування певних санкцій учиненням конкретних дисциплінарних порушень і не встановлює черговості накладення стягнень. До речі, такий же стан справ існує й із застосуванням заходів заохочення.

Можливо, така ситуація є наслідком змішання поняття службової дисципліни і сутнісних ознак дисциплінарної відповідальності. До того ж слід урахувати ту обставину, що заходи дисциплінарної відповідальності застосовуються в ряді випадків замість адміністративної відповідальності, а іноді й одночасно, хоча об'єкт протиправного посягання виступає іншим.

На нашу думку, поліцейські не повинні притягатися до дисциплінарної відповідальності за провини, які не входять до їхніх функціональних

обов'язків, тобто перебувають поза колом службових відносин. Правопорушення інших видів (також і адміністративні) не можуть служити підставою для застосування заходів дисциплінарної відповідальності, крім випадків спеціальної законодавчої правової регламентації (як це передбачено статтею 15 КУпАП «Відповідальність військовослужбовців та інших осіб, на яких поширюється дія дисциплінарних статутів, за вчинення адміністративних правопорушень», яку, до речі, унаслідок запровадження воєнного стану доповнено абзацом такого змісту: «За вчинення військових адміністративних правопорушень поліцейські поліції особливого призначення Національної поліції України, які під час дії воєнного стану залучені до безпосередньої участі в бойових діях, несуть відповідальність, передбачену статтями 172-10 і 172-19 глави 13-Б цього Кодексу, за умови, якщо ці правопорушення не тягнуть за собою кримінальну відповідальність. До поліцейських не може бути застосовано арешт з утриманням на гауптвахті»). Як уже було зауважено, поліцейські є спеціальним суб'єктом адміністративної відповідальності, проте притягнення поліцейського до адміністративної відповідальності за вчинення правопорушення, за яке він несе адміністративну відповідальність на загальних підставах, не є обставиною, яка унеможливує його відповідальність у дисциплінарному порядку.

Дисциплінарна відповідальність усіх поліцейських настає саме перед державою в особі компетентної посадової особи, і тут не можна говорити про іншого суб'єкта, як, наприклад, при настанні відповідальності працівника перед роботодавцем, який самостійно застосовує заходи дисциплінарного впливу не від імені держави за порушення трудової дисципліни в законодавчо встановленому порядку.

Висновки. Таким чином, під дисциплінарною відповідальністю поліцейських пропонуємо розуміти підсумкову правову оцінку від імені держави в особі керівників різного рівня протиправних винних дій чи бездіяльності поліцейських та подальше накладення на винних у встановленому Дисциплінарним статутом Національної поліції порядку дисциплінарних стягнень для переживання поліцейськими певних негативних наслідків із метою забезпечення дотримання службової дисципліни, запобігання вчиненню дисциплінарних проступків, виховання в поліцейських свідомого ставлення до служби і створення необхідних умов для ефективної діяльності поліцейських підрозділів.

Дисциплінарна відповідальність має на меті зміцнення службової дисципліни, боротьбу з її порушеннями. У ній проявляється державний осуд, несхвалення поведінки поліцейського, який порушив вимоги службової дисципліни. З її допомогою держава примушує порушника до виконання свого професійного обов'язку, а також сприяє викориненню з його свідомості тих негативних устремлінь та мотивів, що призвели до порушення.

Притягнення до дисциплінарної відповідальності справляє виховний вплив на порушника, спонукає його дотримуватись вимог службової дисципліни, а це, у свою чергу, має загальне запобіжне значення. Таким чином, дисциплінарна відповідальність може виступати як каральний засіб, так і мірою виховання й зміцнення дисципліни поліцейських.

Список використаної літератури:

1. Вапнярчук Н.М. Правове регулювання дисциплінарної відповідальності державних службовців в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.05 / Східноукр. нац. ун-т ім. В.Далія. Луганськ, 2010. 18 с.
2. Данченко М.І. Відповідальність за порушення дисципліни праці. К.: Знання, 1980. 48 с.
3. Коваленко К. В. Загальна та спеціальна дисциплінарна відповідальність. *Форум права*. 2008. № 2. С. 231–236.
4. Коваленко К. В. Правове регулювання дисциплінарної відповідальності працівників органів внутрішніх справ: автореф. дис. ...канд. юрид. наук: 12.00.05 / Східноукр. нац. ун-т ім. В.Далія. Луганськ, 2009. 18 с.
5. Кузнецов В. О. Відповідальність працівників податкової міліції за адміністративні проступки

та порядок її реалізації: автореф. дис. ...канд. юрид. наук: 12.00.07 / Національна академія державної податкової служби України. Ірпінь, 2004. 23 с.

6. Кузьменко О.В. Адміністративний процес у парадигмі права: дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 / Київський національний університет внутрішніх справ, К.: 2006. 404 с.
7. Лавренко Б. В. Теоретико-правові підстави та умови спеціальної дисциплінарної відповідальності : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05. Харків, 2018. 20 с.
8. Монастирський Є.О. Дисциплінарна відповідальність. К.: Політ. вид-во України, 1976. 52 с.
9. Про затвердження типових правил внутрішнього трудового розпорядку для робітників і службовців підприємств, установ, організацій: Постанова державного комітету СРСР з праці та соціальних питань від 20.07.1984 р. № 213.
10. Про національну безпеку України: Закон України 21 червня 2018 року № 2469-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2018. № 31. Ст.241.
11. Середа В.В. Дисциплінарна відповідальність в адміністративних публічно-правових відносинах: проблеми теорії та практики: монографія. Харків: НікаНова, 2013. 360 с.
12. Трудове право України : навч. посіб. / за ред. В. О. Кучера. Львів : ЛьвДУВС, 2017. 564 с.
13. Трудове право України. Академічний курс : підручник / П. Д. Пилипенко, В. Я. Бурак, З. Я. Козак та ін. ; за ред. П. Д. Пилипенка. 2-е вид., перероб. і допов. К. : Ін Юре, 2006. 544 с.
14. Швець Д. В. Первинна професійна підготовка як необхідна правова вимога до підготовки поліцейських. *Право і безпека*. 2017. № 3 (66). С. 103–112.
15. Щербак О.І. Правова відповідальність посадових осіб апарату державного управління. К.: Наук. думка, 1980. 133 с.

Kalaianov D. P. The theoretical aspect of determining the disciplinary responsibility of police officers

The article examines the current state of regulation of disciplinary legal relations in the National Police, as well as the characteristic features of disciplinary liability of police officers. The scientific significance and practical meaning of differentiating types of legal liability for the application of the law is emphasized. Scientific approaches to defining the concept of disciplinary responsibility are considered. It is defined as the responsibility of workers and employees for violation of labor duties, which are provided for by legal norms. Disciplinary liability and disciplinary action are presented as two sides of the same process, as a certain set of legal consequences that occur as a result of the commission of an offense. The need to update the legal and organizational support for compliance with discipline and legality in the National Police is substantiated. The signs of disciplinary responsibility of police officers are determined. Based on an analysis of scientific points of view and legal acts, a definition of the concept of "disciplinary liability of police officers" is proposed. It is understood as the final legal assessment of unlawful guilty actions or inaction of police officers and the imposition of disciplinary sanctions on the perpetrators, which are established by the Disciplinary Charter of the National Police, in order to ensure compliance with official discipline, prevent the commission of disciplinary offenses, educate police officers to have a conscientious attitude towards service and create the necessary conditions for effective activities. It is noted that bringing to disciplinary liability has an educational effect on the offender, encouraging him to comply with the requirements of official discipline, which has a general warning. Therefore, disciplinary liability can act as a punitive measure and as a degree of education and strengthening of police discipline.

Key words: legal liability, disciplinary liability, police, official discipline, disciplinary action.